

7. Volnočasové aktivity

Trávení volného času muži a ženami lze sledovat pomocí ukazatelů z oblasti kultury, umění, využívání informačních a komunikačních technologií či sportu. Statistická data lze získat ze statistiky školství, kultury, sportu a vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. V současné digitalizované společnosti do života žen i mužů významně vstoupily informační a komunikační technologie. Rozvoj informační společnosti spočívá i v rozmachu využívání komunikačních technologií. Informace o vztahu k novým technologiím jsou z Výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií.

Z dostupných ukazatelů jsme do této kapitoly vybrali ukazatele o využívání internetu, počty žáků základních uměleckých škol podle různých hledisek a o členské základně České unie sportu.

Využívání informačních technologií

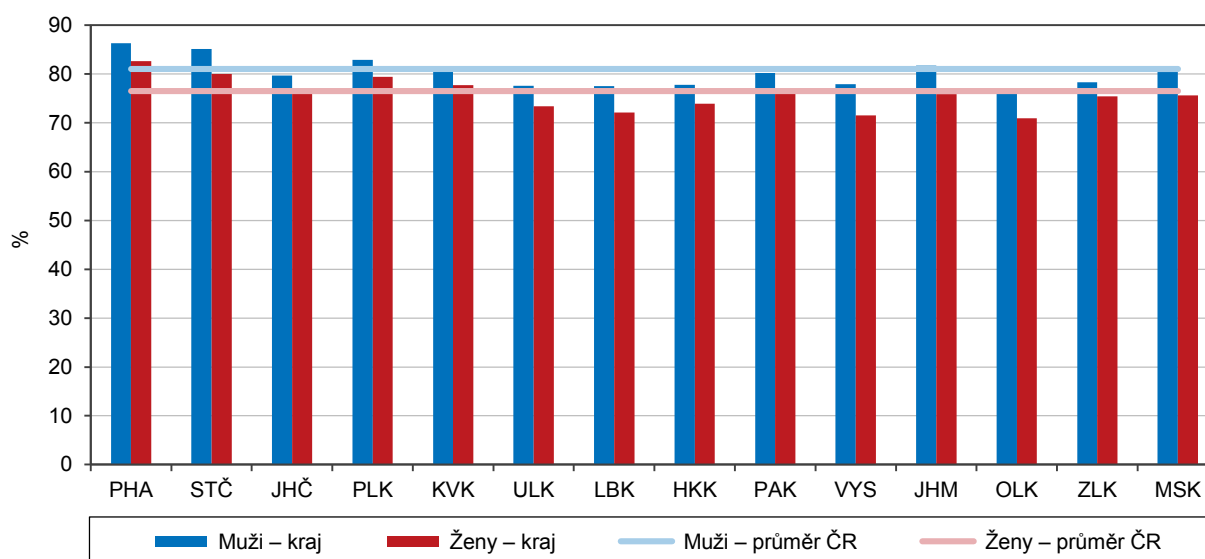
Český statistický úřad provádí ve spolupráci s Eurostatem jedenkrát ročně Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci (VŠIT). Šetření je prováděno ve spolupráci s Výběrovým šetřením pracovních sil (VŠPS), což umožňuje propojit ukazatele informační společnosti s demografickými a sociálními charakteristikami domácností i jednotlivců. Výsledky tohoto šetření zachycují rozvoj tzv. informační společnosti včetně změn, které s tímto rozvojem souvisí.

V roce 2018 vydal ČSÚ rozsáhlou publikaci z oblasti výzkumu, vývoje a informačních technologií v České republice, ale především v jednotlivých krajích pod názvem „Věda, výzkum a informační technologie v mezikrajském srovnání v období 2007 až 2017“. Tato publikace obsahuje obrovské množství tabulek podle krajů a je významným zdrojem pro zájemce o podrobnější informace z této oblasti národního hospodářství v regionálním členění. Jejím obsahem je i zpracovaná analýza, metodické přístupy a obsáhlá tabulková příloha. Její tištěná verze čítá více než 400 stran.

Data pro krajské srovnání jsou počítána jako tříletý klouzavý průměr, jelikož velikost výběrového souboru není dostatečná pro publikování krajských údajů za každý rok samostatně, tzn., že hodnota za rok 2017 je údaj v krajském členění vypočítaný jako vážený aritmetický průměr za roky 2016, 2017 a 2018. Data jsou zjišťována za jednotlivce ve věku 16 a více let.

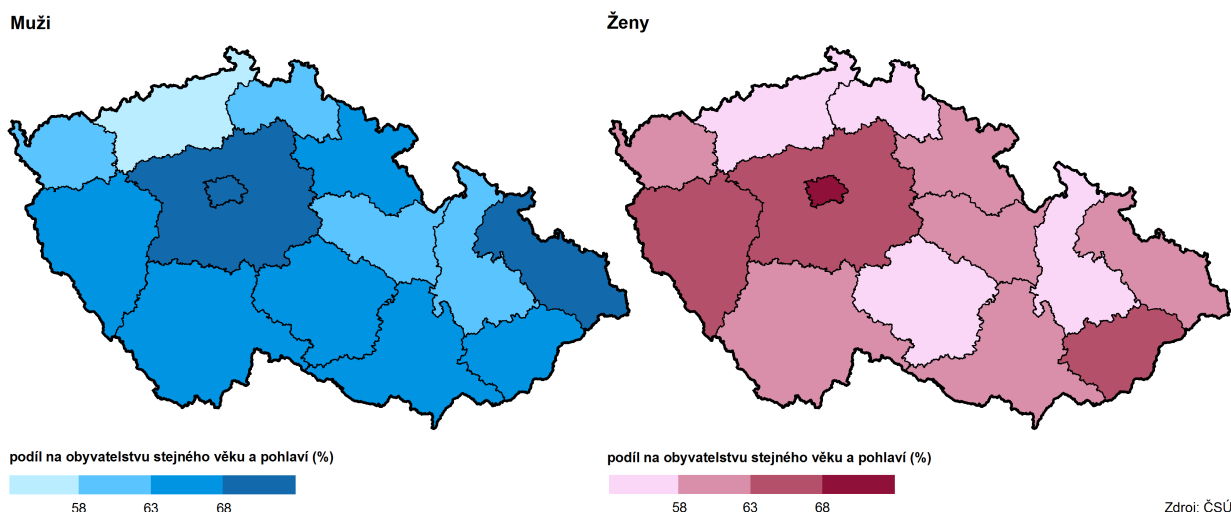
Graf 7.1 Uživatelé internetu podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

S prudkým rozvojem informačních a komunikačních technologií se zvyšuje i **počet uživatelů internetu** ve věku 16 a více let. V čase nebyl vývoj rovnoměrný, zatímco v roce 2005 to bylo v kraji 35,8 % osob, v roce 2010 došlo k nárůstu o třicet procentních bodů na 65,7 % osob, v roce 2015 využívalo internet 74,0 % osob a v roce 2017 využívalo v Královéhradeckém kraji internet již 75,8 % jednotlivců, mužů 77,8 % a žen 73,9 %. U obou pohlaví to bylo méně než v celorepublikovém průměru (81,0 % resp, 76,5 %). Mezi kraji bylo nejvyšší využívání internetu z 84,4 % v Hl. městě Praze a dále ještě ve Středočeském a Plzeňském kraji více než z 80 %. Naopak nejméně v krajích Olomouckém (73,5 %), Libereckém (74,7 %) a Kraji Vysočina (74,8 %).

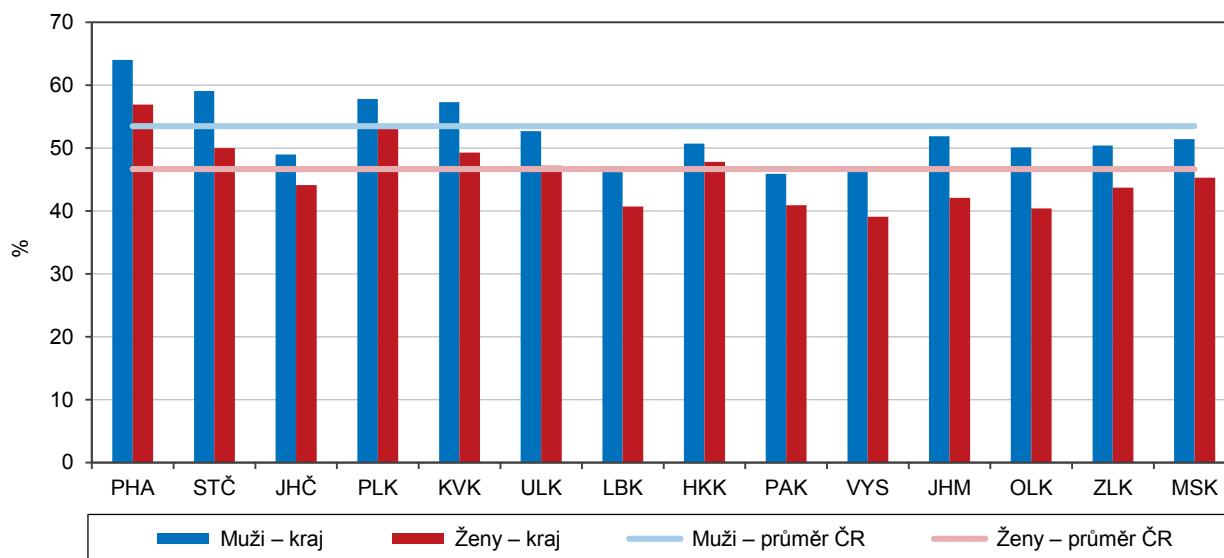
Každodenní uživatelé internetu ve věku 16 a více let podle pohlaví a krajů v roce 2017 (průměr let 2016–2018)

Denně využívalo internet v kraji 67,7 % mužů a 61,3 % žen, tyto hodnoty byly okolo průměru ČR a mezi kraji to bylo 5. místo za kraj celkem, 4. místo u mužů a 7. místo u žen. **Internet v mobilu** již využívalo v roce 2017 v kraji 49,2 % osob, přitom v roce 2010 to bylo 3,7 %, o tři roky později téměř čtvrtina osob a v roce 2015 již dvě pětiny osob. Mezi pohlavími byl v roce 2017 rozdíl 2,9 procentních bodů a více než polovina mužů používala internet v mobilu. Mezi kraji to bylo 8. pořadí mezi muži a 5. místo mezi ženami.

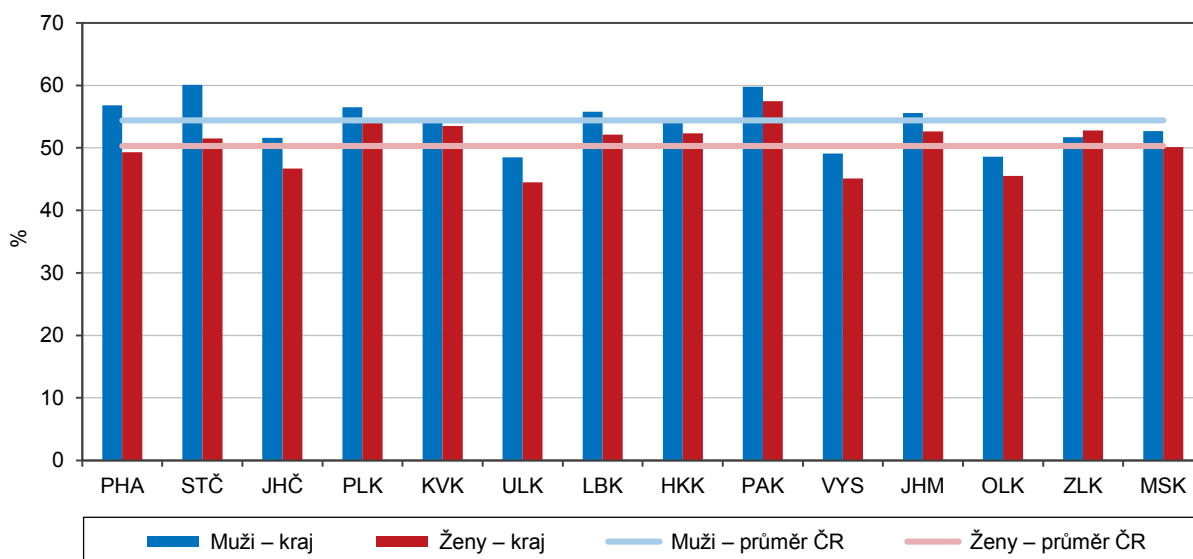
Graf 7.2 Uživatelé internetu na mobilním telefonu podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Graf 7.3 Uživatelé internetového bankovníctví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

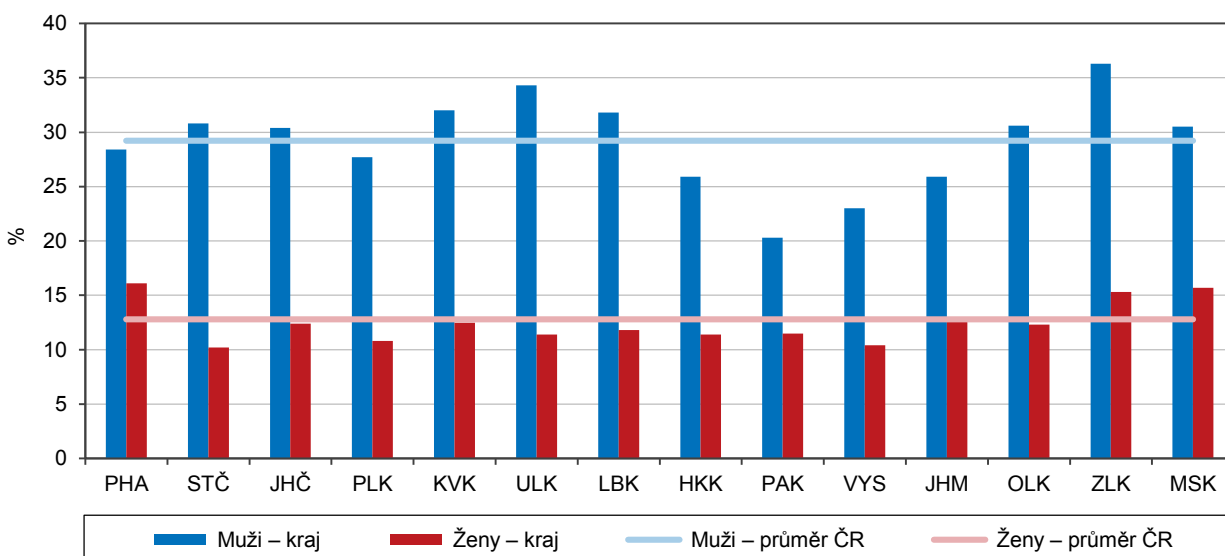
Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Internetové bankovníctví používalo v roce 2017 v kraji 53,4 % osob starších 16 let, mezi pohlavími nebyl rozdíl veliký, 54,6 % mužů a 52,3 % žen používalo tuto službu. Všechny tři hodnoty byly nad průměrem ČR.

Graf 7.4 Uživatelé internetu hrající hry podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

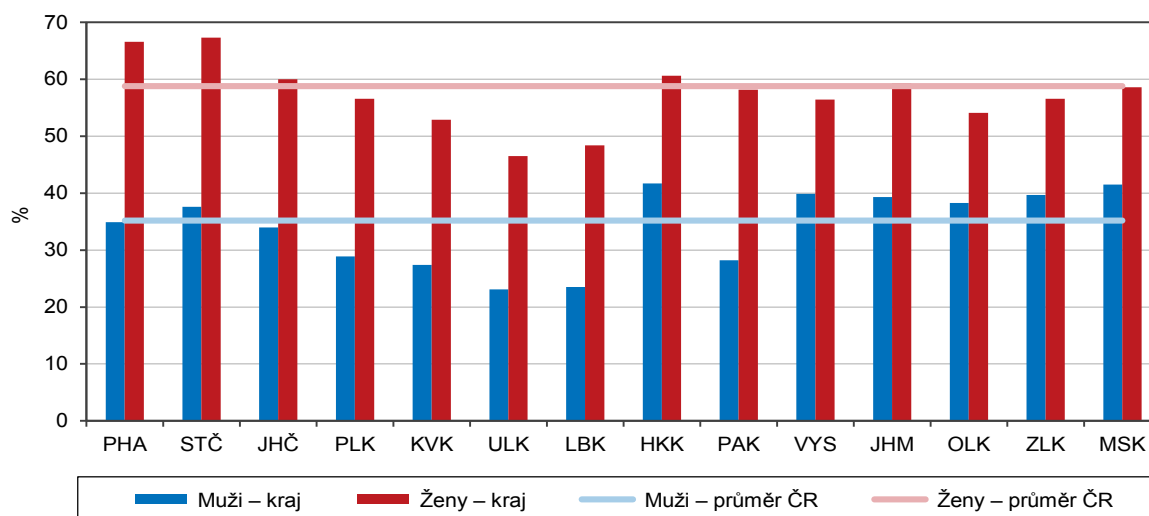
V ukazateli uživatelů internetu hrajících hry dominují muži, jejich podíl činil 25,9 %, zatímco pouze 11,4 % žen vykonávalo na internetu tuto činnost. V ČR to bylo 29,2 % mužů a 12,8 % žen.

Vedle oblíbených činností na internetu jako je vyhledávání informací o zboží a službách, o cestování a ubytování je také zájem o informace o zdraví. Zde převažuje zájem žen. V kraji vyhledávalo tyto informace tři pětiny žen a jen dvě pětiny mužů. Proti celorepublikovému průměru to byly hodnoty vyšší, mezi ženami byl kraj na 3. místě a 1. mezi muži.

Graf 7.5 Uživatelé internetu vyhledávající informace o zdraví podle pohlaví a krajů v roce 2017 (tříletý průměr)

Zdroj: Vyběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

Základní umělecké školy

Základní umělecké školy (ZUŠ) navštěvovalo v Královéhradeckém kraji ve školním roce 2018/2019 celkem 16 129 žáků, z toho bylo 70 % dívek. Počet žáků rostl ve sledovaném období 2011–2018 každoročně a průměrný meziroční přírůstek činil 1,6 %. Proti školnímu roku 2011/2012 přibýlo 1 592 žáků, tj. 11,0 %.

Tab 7.1 Základní umělecké školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

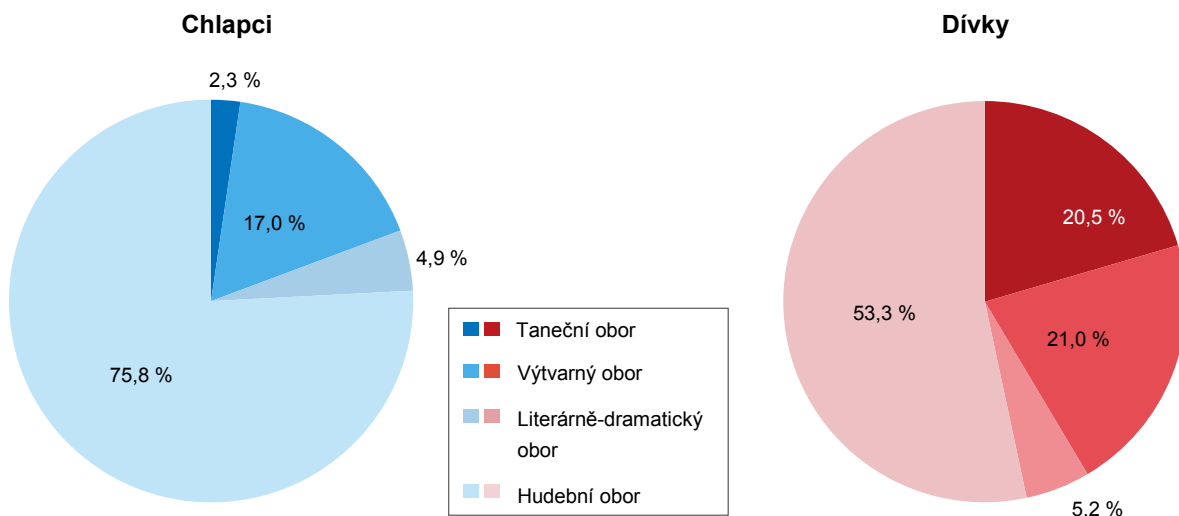
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Žáci celkem	14 537	15 028	15 212	15 357	15 621	15 736	16 095	16 129
z toho dívky (%)	70,2	70,2	70,4	70,7	69,9	69,2	69,4	69,6
Podíl dívek na žácích podle základních oborů (%)								
taneční	95,7	95,8	95,3	95,5	94,7	95,4	95,0	95,3
výtvarný	69,0	69,4	70,3	72,0	71,4	72,0	71,9	73,9
literárně-dramatický	65,4	67,9	67,9	68,6	67,6	68,8	70,3	70,9
hudební	64,1	63,7	63,9	63,8	63,3	62,0	62,2	61,7
Absolventi	1 010	991	1 063	1 047	989	1 015	1 043	.
z toho dívky (%)	73,5	64,7	66,3	69,6	73,6	69,6	70,3	.

Zájem chlapců i dívek o umělecké obory roste, počet dívek základních uměleckých škol vzrostl oproti školnímu roku 2011/2012 o desetinu, tj. o 1 023 dívek, počet chlapců vzrostl o 569 chlapců, tj. o 13,1 %. Podíl dívek se pohyboval po celé sledované období okolo 70 % a výrazně tak převyšoval podíl chlapců.

Podle **základních uměleckých oborů** bylo u všech vyšší zastoupení dívek. Dívčí doménou jsou taneční umělecké obory, které ve sledovaném období jednotlivých školních roků od roku 2011 navštěvovaly z více než 95 % dívky v přibližně stejném podílovém zastoupení ve všech letech. U výtvarných oborů se podíl dívek postupně zvyšoval od 69,0 % po 73,9 %, tj. nárůst o 4,9 procentních bodů. Podobný nárůst byl u literárně-dramatického oboru.

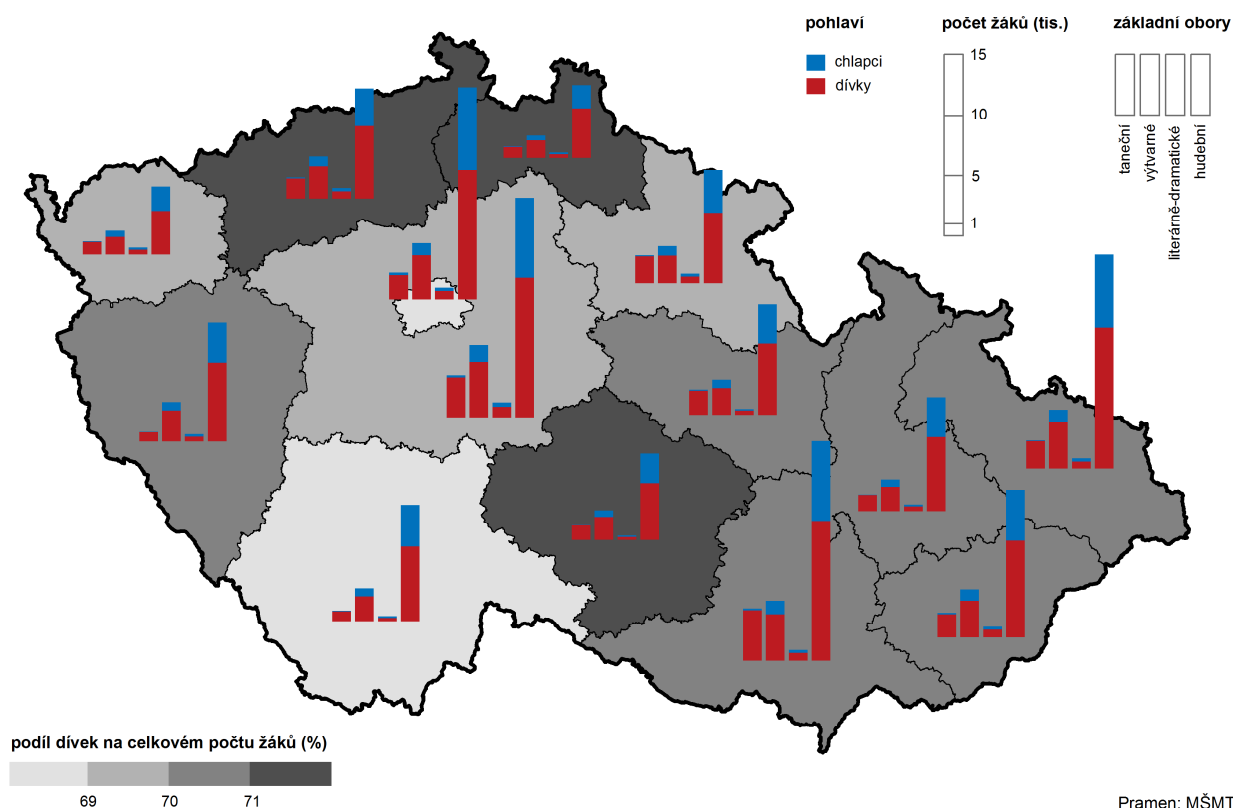
Graf 7.6 Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Královéhradeckém kraji ve školním roce 2018/19

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve struktuře žáků navštěvovaných uměleckých oborů podle pohlaví je u chlapců nejoblíbenější hudební obor z více než tří čtvrtin. Za ním následuje výtvarný obor. Dívky mají také nejoblíbenější hudební obor, z celkového počtu dívek v ZUŠ ho navštěvovala více než polovina.

Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví, základních oborů a krajů ve školním roce 2018/19

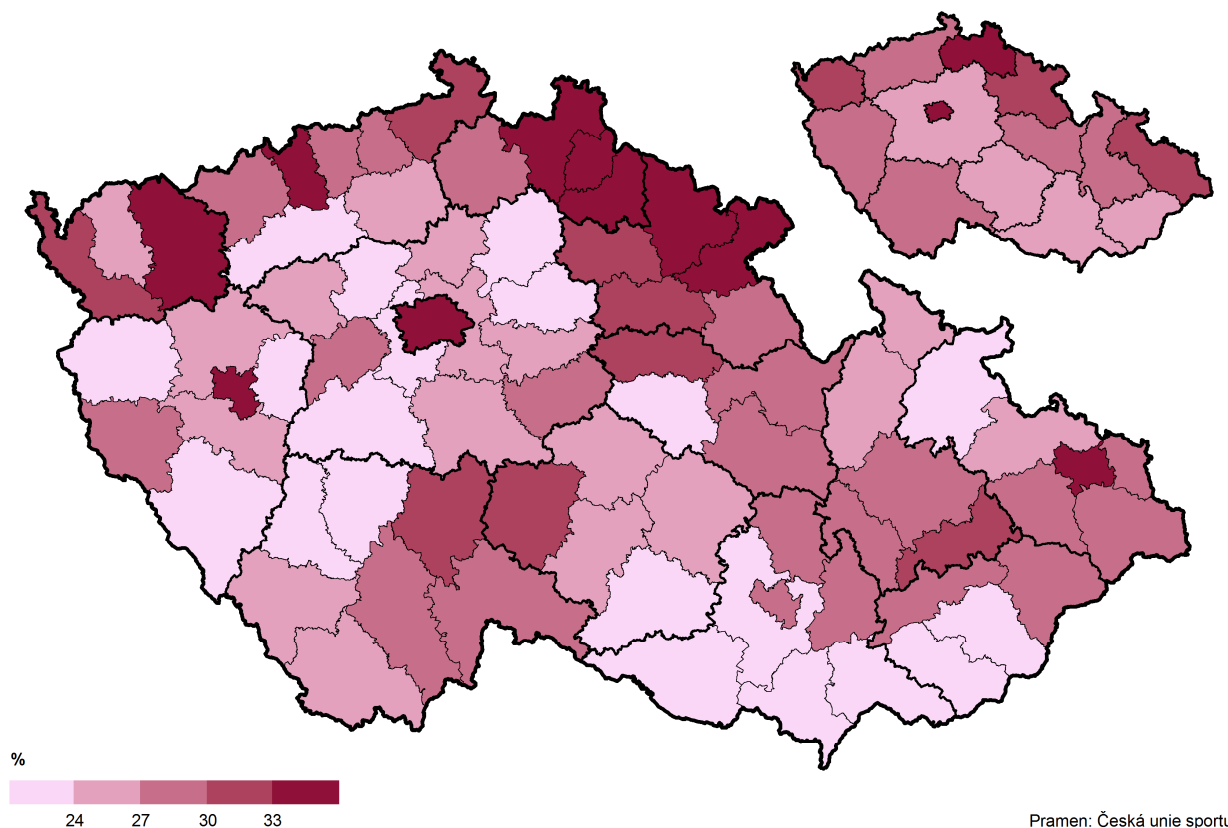
Sport

Data pro tuto kapitolu jsou převzata od České unie sportu. Česká unie sportu (ČUS) vznikla 27. dubna 2013 formou transformace a změny názvu ČSTV. V ČUS jsou dobrovolně sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku, zákon č. 89/2012 Sb.

ČSÚ vydal v roce 2017 první publikaci „Statistika sportu: základní ukazatele 2016“ a v letošním květnu druhou s daty roku 2017, kde se v úvodu píše: „Vymezení oblasti sportu v této publikaci vychází zejména ze současných záměrů Evropské komise a Eurostatu pro tuto oblast. V rámci pracovního plánu Evropské unie v oblasti sportu na období let 2017–2020 byla zdůrazněna potřeba kooperace jednotlivých aktérů v oblasti sportu. Pro účely sjednocení přístupu ke statistice sportu inicioval Eurostat setkání pracovní skupiny tvořené ze zástupců národních statistických institucí (Sport statistics Task Force), která se sešla v polovině roku 2015. S ohledem na usnesení a doporučení této skupiny vydal Eurostat v roce 2016 publikaci s názvem Sport statistics mapující vývoj základních ukazatelů v rámci 28 zemí EU. Ta vyšla v roce 2018 v aktualizované verzi.“

V Královéhradeckém kraji bylo ke konci roku 2018 **členy České unie sportu více než 62 tisíc osob**. V celé ČR bylo evidováno 1,3 mil. členů a kraj se na tomto počtu podílí 4,8 %. Královéhradecký kraj patří k pěti krajům s vyšším zastoupením žen mezi členy České unie sportu. Podle okresů kraje byl jejich podíl nejvyšší v okresech Trutnov a Náchod.

Podíl žen na členské základně České unie sportu podle okresů a krajů k 31. 12. 2018

Ve sportu dominují podle pohlaví muži, vloni téměř 68 % členů, ženy se v kraji na členství ve sportu podílely necelou třetinou. Sportovalo se celkem v 1 027 sportovních oddílech. Tradičním a nejrozšířenějším sportem podle odvětví jsou fotbal (26,1 % členů), na druhém místě je sport pro všechny (7,6 %) a na třetím místě s 5 % tenis a volejbal.

Více než tisíc členů mělo v kraji 16 sportovních odvětví. Mezi mužské sporty patří fotbal (5 % žen), lední hokej (10 % žen), šipky (11 % žen) a stolní tenis (16 % žen), následují golf, tenis. Mezi převážně ženská sportovní odvětví patřily sport pro všechny (65 % žen) a volejbal (59 % žen). Téměř rovnoměrné zastoupení podle pohlaví má basketbal s 50,1 % žen a atletika se 49 % žen.

